

Ha millorat la qualitat del creixement de l'ocupació a Espanya després de la pandèmia?

La recuperació de l'ocupació a Espanya després de la pandèmia ha estat molt sòlida. Entre el 2019 i els tres primers trimestres del 2025, el nombre d'ocupats va créixer l'11,9%. A més a més, el repartiment sectorial d'aquest auge difereix del cicle expansiu del 2014-2019. Sectors com la sanitat, les activitats professionals i científiques i la tecnologia han guanyat protagonisme, mentre que la indústria manufacturera i les àrees tradicionalment intenses en ocupació –com el comerç, l'hoteleria o l'agricultura– han tingut un paper menys rellevant.

Aquestes dinàmiques plantegen una pregunta clau: l'ocupació creada en aquesta etapa és de més qualitat que en les expansions anteriors? Per respondre-la, analitzem tres aspectes clau: el nivell formatiu dels treballadors, l'evolució de la temporalitat –com a indicador d'estabilitat– i els salaris reals.

Més nivell formatiu dels ocupats

Una força laboral més qualificada sol implicar més capital humà i més productivitat. En aquest sentit, les dades mostren una millora clara en el nivell educatiu dels ocupats a Espanya.

Entre el 2019 i el que duem del 2025, més del 70% de l'augment de l'ocupació correspon a persones amb estudis universitaris o equivalents, una proporció molt superior a la del cicle del 2014-2019. En canvi, l'ocupació amb formació secundària ha crescut menys, i la de nivells educatius baixos ha continuat disminuint, com ja va succeir el 2014-2019.

Forta disminució de la temporalitat

L'estabilitat de l'ocupació és un altre pilar de la qualitat laboral. Espanya ha tingut, històricament, una taxa elevada de contractes temporals, però, després de la reforma del 2021, aquesta proporció s'ha desplomat: del 26,6% en la mitjana del 2017-2019 al 15,4% en la mitjana dels tres primers trimestres del 2025, una xifra pròxima a la del conjunt de la zona de l'euro, del 13,5%.¹ Un descens que ha millorat l'estabilitat de l'ocupació.

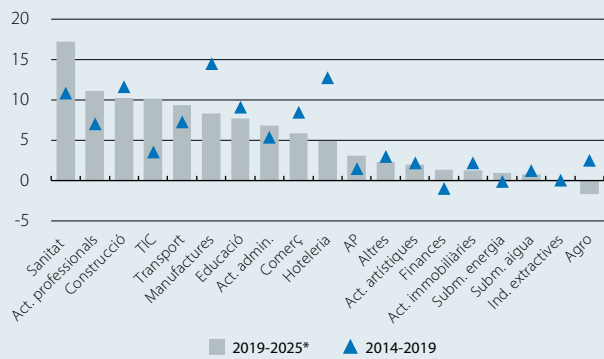
Per entendre millor el canvi, el descomponem en dos efectes:

- Efecte composició: és la part del canvi de la taxa de temporalitat que es produeix per la variació del pes dels diferents sectors. Per exemple, si creixen els sectors que, tradicionalment, tenen una temporalitat baixa i redueixen el seu pes els d'alta temporalitat, la taxa agregada recularà.

1. Dades d'Eurostat. Segons les dades d'afiliació a la Seguretat Social, la taxa de temporalitat a Espanya es va apropar al 12% el 2025.

Espanya: ocupació per sectors

Contribució relativa al creixement (%) *

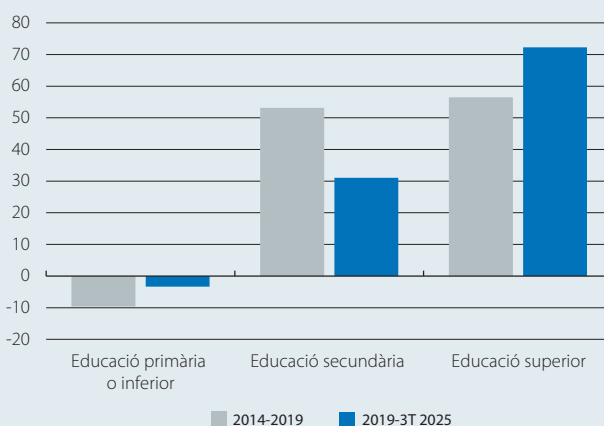

Nota: * La contribució relativa al creixement és la contribució al creixement de l'ocupació de cada sector, expressada com el percentatge del creixement total de l'ocupació en el període considerat. Per exemple, segons el gràfic, el creixement de l'ocupació al sector de la sanitat va representar el 17,2% del total del creixement de l'ocupació entre el 2019 i el 2025.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE.

Espanya: ocupació per nivell de formació

Contribució relativa al creixement de l'ocupació (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE.

- Marge intensiu: és la part del canvi que es produeix per les variacions de la taxa de temporalitat a cada sector. En el nostre context, aquest marge reflecteix si les empreses de cada sector estan fent més o menys contractes fixos en relació amb els temporals que abans.

Aplicant aquesta descomposició a l'evolució recent, trobem que la dràstica reducció de la temporalitat entre el 2019 i el 2025 és deguda per complet al marge intensiu (vegeu la taula). En altres paraules, tots els sectors han reduït de forma substancial la taxa de temporalitat i han impulsat la caiguda general. Aquest resultat era d'esperar, atès que reflecteix el caràcter transversal de l'impacte de la reforma laboral sobre la temporalitat. Per la seva banda, la composició sectorial hi ha jugat lleugerament en contra, però el seu impacte és gairebé negligible. Això contrasta

amb el cicle expansiu anterior (2014-2019), quan la taxa de temporalitat va augmentar en 2 p. p., impulsada tant per un augment del marge intensiu com per un efecte composició advers de major magnitud que el que hem vist en l'últim lustre (+0,7 p. p. vs. +0,2 p. p.).

Evolució dels salaris reals

Finalment, analitzem com han evolucionat els salaris reals en aquesta etapa. Per fer-ho, utilitzem l'Enquesta trimestral de cost laboral, que mesura el cost salarial mitjà per treballador i per sector, i ajustem les dades per l'IPC per obtenir xifres en termes reals.²

Entre la mitjana del 2019 i els tres primers trimestres del 2025, el salari mitjà real s'ha reduït lleugerament, el 0,3%. No obstant això, aquest resultat global amaga dues forces contraposades:

- Efecte composició: ha estat positiu. L'ocupació s'ha concentrat més en sectors amb salaris alts, la qual cosa ha aportat, aproximadament, +0,3 p. p. al creixement del salari mitjà. Aquest canvi representa un gir en relació amb el cicle del 2014-2019, quan l'ocupació es va crear, sobretot, en sectors amb salaris baixos i va restar -0,8 p. p. al creixement salarial.
- Marge intensiu: ha estat negatiu. A la majoria de sectors, els salaris no han crescut al ritme de la inflació, la qual cosa ha restat 0,6 p. p. al creixement. En altres paraules, malgrat que la composició sectorial afavoreix un augment del salari mitjà a nivell agregat, la pèrdua de poder adquisitiu a cada sector compensa amb escreix aquest efecte.

Conclusions

Els indicis analitzats apunten al fet que el creixement de l'ocupació a Espanya en els cinc últims anys ha estat, en conjunt, de més qualitat que el de l'expansió prèvia. Diversos factors donen suport a aquesta afirmació:

- La força laboral s'ha tornat més qualificada, amb un augment predominant de l'ocupació entre els treballadors amb educació superior.
- L'estabilitat laboral ha millorat de forma substancial: la taxa de temporalitat s'ha reduït a mínims històrics, gràcies a una caiguda transversal a tots els sectors després de la reforma del 2021. Això comporta uns llocs de treball més estables i previsibles que en el passat recent.
- L'ocupació ha crescut més als sectors amb salaris alts i ha revertit el patró regressiu de l'etapa 2014-2019.

Oriol Carreras i Sergio Díaz

2. La informació sectorial és a dos dígitos CNAE, la qual cosa comporta la consideració de gairebé 80 sectors.

Espanya: taxa de temporalitat

(p. p.)

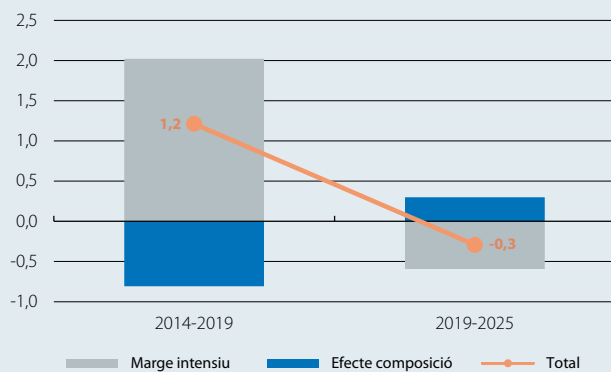
	2014-2019	2019-2025*
Marge intensiu	1,3	-17,8
Efecte composició	0,7	0,2
Total	2,0	-17,6

Nota: * Dades fins al setembre del 2025.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE i del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Espanya: desglossament del creixement dels salaris reals

(p. p. i variació percentual)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE i del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.